

Teatre

ADEU AL N. G. T. U.

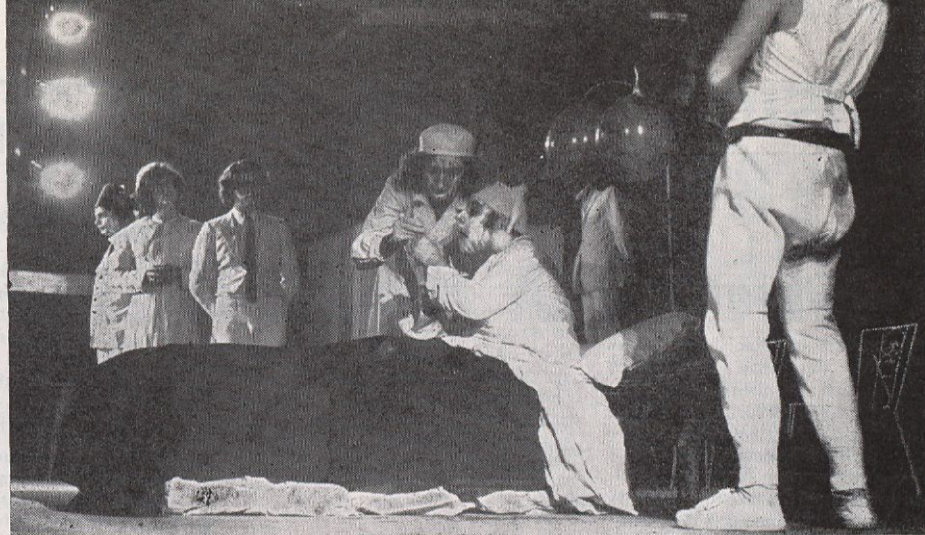
El Nou Grup de Teatre Universitari, és a dir el N.G.T.U., ha deixat el món del teatre, del teatre independent o del teatre en general, tant se val la denominació. Seria una ingenuïtat voler parlar del camí que han marcat, de les aportacions realitzades, però tampoc no ens podem deixar portar per una nostàlgia somniadora i veure com pleguen veles els almogàvers del teatre.

Les obres que han fet des de finals del 70 fins a les acabades del 73 són: «Dins un gruix de vellut», amb la qual va néixer el grup a la Universitat de Barcelona, «Un bagul gros per a Nofre Taylor», l'any següent, «A punt de pesta», inèdita per raons de censura, «Cap cap pla cap al cap del replà» i «Facem Comèdia» l'any 72 i «Els pledejaires» aquest any. Totes elles d'Alexandre Ballester, autor mallorquí, i de Racine la darrera esmentada. «Facem Comèdia» és també «Dins un gruix de vellut», car es va adaptar el títol en fer una transformació del contingut i del muntatge.

La relació, la simbiosi, amb l'autor mallorquí i el grup és fonamental al moment de voler parlar del N.G.T.U.; l'actitud de l'autor va subordinada al grup i viceversa. Els actors són tan co-autors respecte al text com directors pel que fa a la preparació i realització del muntatge. Han volgut actuar i treballar en comunitat, a tots nivells, i potser per aquest punt el grup ha fet figa, però de les raons de la mort ja en parlarem més endavant.

Les seves tres obres més interessants i que han gaudit d'una major acceptació són «Facem Comèdia», per la visió satírica, còmica, divertida d'un dictador, de la seva cort i les relacions amb una «troupe» de rodamons que cau en el país «Albopas» (Sa Pobla, lloc de residència de Ballester). Aquesta obra fou la més popular i la més estesa per tot Catalunya. «Cap cap pla cap al cap del replà» és un elaborat treball que fa definir aquesta obra com gairebé el millor muntatge realitzat. «Els pledejaires» ha tingut força crítica respecte al text, no vàlid actualment, però es reconeix a cada actuació l'esforç gairebé de dansaire a què cada actor s'ha obligat.

Hem mantingut força converses amb la gent del N.G.T.U. arran les actuacions en les quals hem coincidit. Aleshores la problemàtica venia a ser sempre la mateixa: la dificultat de voler portar a cap un teatre independent en un marc totalment condicionat per les estructures sabudes de tots. El N.G.T.U. ha intentat realitzar una professionalització del teatre independent. Per professionalització entenen honestat en la tasca efectuada i en el context que envolta la peça de teatre presentada. Han fet una mena d'infraestructura del teatre independent: fixers d'aficionats als quals enviaven informació, xarxes de col·laboradors a tots els llocs on és possible una actuació, informes constants vers la crítica d'informació, realització de «posters» i de programes de mà d'una manera

Una escena del primer acte de «Facem Comèdia». (Foto: Canaleta).

digna i nombrosa. Vindria a ser com un embrió del futur teatre «underground», de l'«altre» teatre.

Certament les crítiques que es podrien fer al N.G.T.U. serien per sucari-hi pa, car en elles trobaríem unes explicacions respecte al teatre total que es fa arreu del país. Des de la inexistència d'uns empresaris de teatre independent —cosa no atribuïble òbviament al N.G.T.U.— fins al poc interès que desperta tradicionalment el teatre. Però no ens podem estar de dir que l'esforç, com diuen en un manifest publicat al «TeleXpres» per J. Melendres, de dur el teatre de la Universitat als pobles s'ha vist recompensat per l'èxit dels estols de jovent que s'hi han abocat, quantitativament reduïts però per alguna cosa s'enceta el saqueig del consum i la vulgaritat de les arts i les lletres, en una expressió molt mínima, tot s'ha de dir, tal com són les obres d'A. Ballester i les actuacions del N.G.T.U.

Podríem explicar una mica les relacions internes del grup respecte al treball, les dues voltes que han fet per les nostres contrades, l'actitud del públic rural, la desconfiança barcelonina envers aquest grup, la visió de la crítica professional... però ho bandejarem per simples raons d'espai i ens centrarem en dos punts: la postura del N.G.T.U. envers els empresaris independents i les motivacions de la desaparició, factors ambdós que van estretament lligats.

Ens trobem amb l'ignasi Roda, un dels capdavanters del grup, a Bellaterra. Dese la guitarra damunt un piano i encara troren a l'ambient els darrers sons d'un poema de Pere Quart musicat per ell, quan llença com canonades les següents frases:

«Dins tot l'esforç que pressuposa mantenir avui en dia i en aquest país un grup de teatre independent, és a dir no relacionat amb cap entitat o grup existent, el N.G.T.U. ha lluitat per mantenir des de la seva gestació una independència veritable que doni veritables fruits a nivell teatral i popular. Les dificultats són nombroses. Van des de la manca generalitzada d'actuacions fins a les dificultats per aconseguir-ne, passant per les raons econòmiques, derivades del fet anterior i de la poca categoria amb què es considera una agrupació de teatre independent, en voler fer que un grup, en aquest cas el N.G.T.U. es mantingui i visqui del treball exclusivament teatral. Existeixen poques entitats que es facin càrrec d'organitzar cicles de teatre. Demanar un preu mínim de 10.000 pessetes per actuació sembla, en les circumstàncies actuals, una exageració. Si comptem un mes normal, és a dir 8 actuacions, a aquest preu ideal, surten 80.000 pessetes mensuals que dividides per 10, nombre normal de membres del grup, toquen a vuit bitllets verds per cap i això sense comptar les despeses de

transports, decorats, programes, organització administrativa, manteniment, etc. D'aquesta manera, descomptant la situació ideal, el grup no pot, ni somniar-ho! viure del teatre. S'hauria d'actuar 5 cops per setmana per oferir una situació de subsistència i poder cobrir despeses. La situació econòmica és clara i trista...

També la tarifa dels preus d'actuació l'estableix el grup de teatre, amb la qual cosa es troben resultats tan lamentables com quedar d'acord amb un grup perquè «cobra» 5.000 en comptes d'un altre de 10.000. Sí, és cert que els mateixos organitzadors s'hi veuen abocats, però... La qüestió és molt discutible quan l'equip organitzador vol portar un grup de teatre independent bo i conegut amb la qual cosa augmenta el preu però la qualitat es veu superada, no tots els organitzadors pensen el mateix. Lamentablement el regateix encara és un fet en el moment de liquidar comptes. La manca d'ajuda oficial i comercial tant per organismes com pels teatres comercials és ben patent. Una col·laboració entre tots els grups de teatre independent per tal d'unificar preus i establir xarxes de contacte seria un «mal menor» al moment de valorar la situació actual. També els teatres comercials podrien deixar un dia, quan tenen el teatre tancat, la sala per a fer-hi actuacions de teatre independent però tot això es va complicant i ja en parlarem un altre dia».

L'ignasi torna a agafar la guitarra, canta les cançons, fúnebres ara, de «Facem Comèdia» i quedem per anar a veure «Botxirello, botxirello» a la Cova del Drac. Li demano que em parli de les raons de la desaparició del N.G.T.U. però d'una manera més curta que la del anterior aspecte de la problemàtica econòmica del teatre independent.

«Crec que són tres raons: l'existència d'uns interessos teatrals no compatibles dins el grup, la dissociació total entre evolució ideològica del grup i l'evolució externa del teatre independent i, concretament el cavall de batalla de la professionalització encara fa bitzacs i, en darrer lloc, com ja he dit abans, les raons econòmiques que no permeten que deu persones visquin del seu mateix treball, de la seva frustrada vocació».

Cau el teló per a aquest grup de teatre independent, una furgoneta i uns decorats que cal vendre. Els homes que continuaran al teatre independent tenen una experiència més. Juntament amb el pas del grup «Los Goliardos» a les files de la comercialitat, amb qualitat i categoria, ens ha de fer reflexionar sobre per què no es pot mantenir un teatre independent, per què s'ha rentat el cervell del potencial espectador i la manca d'ajudes envers el teatre que vol ser, si pot, això: teatre.

JOSEP M. FIGUERES